

Jákup Lamhauge, Býráðsformaður í Runavík fegnast um framgongd á øllum økjum:

Nú hava vit arbeiði til allar hendur í Runavík

Nú er tað óneyðugt at ganga arbeiðsleysur í Runavík. Uppá fimm ár hevur eystari armur á Skálafjørðinum reist eg úr einum djúpum aldudali, og er aftur á veg uppfeir

ÁKI BERTHOLDSEN

– Jú, hetta seinasta hálvttriðja árið hevur tað bara verið gott...

Í Runavík eru tey av álvara farin at reisa seg aftur eftir at hava treiskast í einum djúpum aldudali í kjalarvørrinum á kreppuni, sum sparkaði beinini undan Føroyum fyrst í nítiárunum.

Og táð Jákup Lamhauge heldur, at tað gongur væl, so man tað ganga væl tí hann er ikki kendur fyri at gera ov nógv av.

Býráðsformaður í Runavík, sigur, at táð tað aftur er farið at ganga gott í Runavík er tað fyrst og fremst tí, at virksemd er nógv vaksið á at kalla øllum økjum.

Hann sigur, at tað helst er fiskivinnan, sum hevur ment seg munandi.

– Fyrst og fremst er tað flakavirkid Lynfrost, sum Fiskavirking eigur.

– Tað er eitt stórt arbeiðspláss, har eini 150 fólk eru í sving, táð arbeiði er.

– Men síðani er tað landingarmiðstöðin hjá Beta, har ið eisini nógv skip koma at avreiða. Í fjór vórðu eini 15.000 tons avreiðt til landingarmiðstöðina.

– Á landingarmiðstöðini verður fiskurin skildur og avgreiddur víðari til keyparar víða hvar.

– Saman við Lynfrost komu sostatt eini 30.000 tons av fiski upp um keikantarnar í Runavíkar kommunu.

– Fiskamarknaðurin á Toftum tekur ímóti nógvum fiski. Inni á Glyvrum er Bakkafrost eitt stórt arbeiðspláss.

Á Bakkafrost verður mest alifiskur virkaður. Men tey keypa eisini annan fisk, svartkalva og onnur, meiri óvanlig fiskasløg.

Bakkafrost er so stórt arbeiðspláss nú, at tey betala meiri út í lønum nú, enn Lynfrost ger.

– Somuleiðis er nógvur

farnaflutningur hiðani við tað, at Skipafelagið hevur stóð her.

Afturat hesum eru triggjar, stórar smiðjur í Runavík, umframt í kommununi umframt onnur framleiðsluvirki

Draga alt annað við sær

Jákup Lamhauge sigur, at øll hesi arbeiðsplássini í framleiðsluvinnuni draga nógv annað virksemi við sær.

– T.d. føra skipafelagið, landingarmiðstöðin og fiskamarknaðurin sera nógvan flutning við sær, og tað merkist munandi hjá teimum, sum hava lastbil.

– Men hetta smittar eisini handilslívið og tænastuvinnuna í kommununi, sum eisini hava ment seg munandi.

– Í Runavík er eitt blomstrandandi handilslív og fólk kemur ikki bara aðra staðni frá úr Eysturoynni til Runavíkar at keypa, men eisini úr Havn og aðra staðni í Føroyum.

– Eins og alla aðra staðni í Føroyum doyði byggingin at kalla út í kommununi tey ringastu kreppuárini.

– Í nógv ár vórðu ikki eini einasta hús bygd í Runavík.

– Men eisini tað er nógv broytt. Nú er byggingin raknað við aftur. Og hetta seinasta hálvtannað árið eru

13 nýggj hús sett í gerð.

Jákup Lamhauge sigur at tað, at fólk vinnur pengar, ger, at tey hava betri ráð, og so brúka tey eisini meiri.

– Hetta eru ringvirkningar, sum síggjast allastaðni í samfelagnum her á Skálafjørðinum sigur Býráðsformaðurin.

Nú er onki arbeiðsloysi

Jákup Lamhauge sigur, at alt hetta hevur ført við sær at arbeiðsloysið í Runavíkar kommunu nú er at kalla burtur.

– Nú hava vi arbeiðið til allar hendur. Í almennu hagtølunum standa vit fyri einum arbeiðsloysi uppá eini 2%. Men tað er ikki annað, enn hvat altíð er, tí tað er altíð onkur einstøk, sum ikki arbeiða.

– Og hetta er sanniliga stór framgongd afturí móti teimum ringastu kreppuárunum, tí í 1993, var arbeiðsloysið eini 14%

Nógv meiri skattur

Tað dylist heldur ikki fyri, at alt hetta virksemd í kommununi ger tað eisini hugaligari at sita á kommunukassanum.

Jákup Lamhauge sigur, at skattainntøkan hjá kommununi lækkaði heilt niður á 29 milliónr hóast skattaprosentið var heilt uppi á 21%.

– Í fjór var skattainntøkan 36,8 milliónr við einum

skattaprosentið uppá 19%.

Hann skoytir uppi, at eftir tølunum higartil í ár bendir alt á, at talan verður um líka høga skattainntøku í ár.

Hendan framgongdin hjá kommununi ger, at kommunan eisini er farin at hugsa um, at gera fløgur.

– M.a. er ætlanin at byrja uppá nýggjan veg frá høvudsvegnum, oman á havnalagið á Glyvrum.

– Ætlanin er at byrja aftaná Ólavssøku. Vegurin, sum er, tekur ikki longur alla ta tungu ferðsluna, sum er.

– Serliga stinga trupuleikar seg upp um veturin, tá ið tað er hálvt, tí tá sleppa bílarnir illa niðan av keini.

– Somuleiðis er ætlanin er gera ein íbúðarveg í Saltangará.

– Í ár eru settar tvær milliónir av til tey bæði arbeiðini.

– Tað er eisini ætlanin at at fara undir stórar ábøtur á skúlan.

– Skúlin er bygdur í 1958 og kreiv stórar ábøtur nú. Byrjað verður í summar, og hildið verður fram komandi ár.

Skylda enn nógv

Býráðsformaðurin í Runavík leggur dent á, at hóast framgongdina, er kommunan enn ikki komin burturúr kreppuni. Tí enn er skuldin stór.

– Táð vit skylda mest, í 1993, skyldaðu vit næstan

Jákup Lamhauge, býráðsformaður

100 milliónir.

– Síðani hava vit stríðst fyri at fáa skuldina niður, og við árslok í ár er hon komin niður á 62 milliónir.

Í ár fer Runavíkar kommuna at betala 6,2 milliónir í avdráttum.

Í dag búgva 2.370 fólk í

kommuni.

Táð fólkatalið var uppá tað lægsta fyri nøkrum árum síðani í hægstu krepputíð, var tað niðri á 2.270 fólkum.

Áðrenn kreppuna búðu 2.540 fólk í Runavíkar kommunu.

Eg fari til tað sum er at siggja

Býráðsformaðurin í Runavík er ein av teimum, sum tekur virkin lut í bygdarstevnunum, sum eru.

Og tað fer hann eisini at gera á Eystanstevnuni nú um vikuskifti.

Hann sigur, at hann plagir at vera til tað, sum er á skránni.

Hann fer at hyggja eftir kappíðri og eftir fítbólti. Og annars fer hann á framsýningar og annað, sum verður.

– Annars fari eg at ganga runt og hitta fólk og tað plagir at vera mikið hugnaligt, sigur hann. Men tað valdað eisini veðrið.